
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

"הלא' והיו אנ"ש והתמימים

מדקדקים

בימה לדיון בין התמימים ואנ"ש
להגברת הלימוד והעיון
בשיחות תנש"א-תשנ"ב

גליון לו

דבר מלכות ש"פ פנחס תנש"א

ב"ה

תוכן

צריכים להתגעגע לגאולה / עמ' 4

קטעים מהתוועדות ש"פ פנחס תנש"א

לדקלם כמו תוכי? / עמ' 8

הרה"ת ישראל יצחק זלמנוב - מנהל רוחני בישיבת תות"ל בית שמש

ארץ ישראל שבקרנך / עמ' 11

הרה"ח שלמה רוזנבלט - משפיע בישיבת תות"ל נתניה

יור"ל ע"י מערכת 'מדקדקים'
שע"י תלמידי התמימים בישיבת תות"ל המרכזית
770 - בית משיח

•
יוצא לאור לקראת ש"ק פרשת פנחס תשע"ח
הגיליון הבא יצא לאור בעז"ה לקראת ש"ק פרשת מטו"מ
אנ"ש והתמימים מוזמנים לשלוח הערות ותגובות עד יום שלישי כ"ז תמוז
לתרומות והקדשות, לתגובות, או להצטרפות לקבלת הקובץ באימייל מידי שבוע:
+1(540)358-5152 • ©medakdekim770@gmail.com

תמונת כ"ק אדמו"ר שליט"א - באדיבות מערכת RebbeDrive

כמה מיילים בפתח העיון בשיחת ש"פ פנחס תנש"א

שיחת ש"פ פנחס תנש"א, בתוך כמה וכמה שיחות אחרות בדבר מלכות, מוליכה אל ההוראה העיקרית הקשורה בפירסום עניני גאולה ומשיח. הרבי מעורר על החשיבות לפירסום - בדחיפות הגדולה ביותר, "מיד במוצאי שבת" - את הוראת השיחה: "עשה כאן ארץ ישראל", להכניס בתוך ימי חיינו הנוכחיים בגלות את מצב הגאולה האמיתית והשלימה.

זו איננה השיחה היחידה, כנ"ל, בה מופיעה הוראה על פירסום בנושאי גאולה; אולם נראה שהשיחה מתייחדת בכך שהיא מקשרת בקשר הדוק ובל ינתק את הפירסום עם העבודה האישית. פירסום עניני הגאולה, והקאץ הפנימי בעניני הגאולה, מהלכים שניהם יחדיו.

הקשר הזה הוא לשני הצדדים: מחד, החיות האישית של יהודי (בכלל, ובמיוחד) בעבודתו להבאת הגאולה - חייבת להוביל אותו לדבר על כך ולפרסם זאת לכל סביבתו. הדיבור הוא אבן הבוחן עד כמה הנושא חדר באדם המדבר. ולכן, ללא דיבור בנושא הגאולה - העבודה האישית בנושא מוטלת בספק.

ומאידך, הדיבור והפירסום של עניני הגאולה חייב להיות כזה שמיוסד על עבודתו, התבוננותו והעובדה שהוא חי לחלוטין עם הענין. הרבי כורך ומקשר בין אישיותו של הכובש לשטח הנכבש: אם הכובש חדור בענין לגמרי, כל כולו, עם כל המחשבה דיבור ומעשה שלו - גם הפעולה תהיה מושלמת, והשטח הנכבש יעבור לרשותו עם כל פרטיו. ומכלל הן אתה שומע לאו, כאשר אדם יוצא לכיבוש ומשתמש בכח הדיבור מבלי שכל כולו מונח בזה.

יתירה מזו: הרבי הופך את אופן הפירסום האמור - מתוך חיות פנימית ואמיתית - מאמצעי והכנה לגאולה, לענין מהותי בקשר לגאולה בכלל. כדי שהגילוי שבגאולה יהיה מושלם, דירה בתחתונים - באופן שכל חלקי הדירה כולם יהיו חדורים לחלוטין בכל הגילויים של הקב"ה - מוכרח גם היהודי המפרסם את עניני הגאולה להיות חדור בנושא בכל כוחותיו, וכך להפוך את כל סביבתו.

ו"עי"ז שהוא עושה את עבודתו הפרטית בשלימות (במחשבה דיבור ומעשה), אפילו בפרט שבפרט - ברגע אחד ובמקום אחד ("כאן"), יש בכחו להפכו ל"ארץ ישראל", ועי"ז לפעול ולהביא את הגאולה השלימה בכל העולם!"

דברי הרב

מהתוועדות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

הגעגועים והציפיה לגאולה האמיתית והשלמה

ההוראה לכאו"א מישראל - שגם בהתעסקותו בחיי היום יום שלו בענייני הפרטים - בכוחו וביכולתו לקיים ההוראה "מאך דאָ ארץ ישראל" • שלימות כל העולם שייכת לכאו"א מבני ישראל בפרט להיותו כולל הכל, "בשבילי נברא העולם" • קטעים משיחת ש"פ פינחס, מבה"ח מנ"א ה'תנש"א, בלתי מוגה

בכאו"א מבני ישראל צריכה להיות הציפי' לגאולה האמיתית והשלמה (שהיא השלימות דכל העולם וכל המציאות כולה), דהיינו לא רק שיאמין בה, אלא צ"ל גם הגעגועים ("ביינקען") והציפי' לזה - כיון ששלימות כל העולם שייכת לכאו"א מבני ישראל בפרט להיותו כולל הכל, "בשבילי נברא העולם". ומזה מובן ג"כ שהשלימות וה"גאולה" של כל העולם היא על אחריותו - כיון שבשבילו נברא כל העולם.

וזהו גם הלימוד וההוראה לכאו"א מישראל - שגם בהתעסקותו בחיי היום יום שלו בענייני הפרטים - בכוחו וביכולתו לקיים ההוראה "מאך דאָ ארץ ישראל", ואף אם הוא טוען שיש לו משרד ("ניט אין שבת גערעדט") או עסק פרטי וכיו"ב, וא"כ מהי שייכותו לכל העולם - אומרים לו שע"י שהוא עושה באותו מקום "ארץ ישראל", הרי הוא חלק מעבודה זו בכל העולם, "בשבילי נברא העולם"!

ועד"ז כשהוא טוען שאין לו שייכות לביהכ"נ וביהמ"ד ובית מעשים טובים ("ארץ ישראל" בפשטות שבחור"ל), כיון שמעולם לא היה גבאי וכיו"ב - אומרים לו שמכל מקום יש לו חלק בזה, ע"י שמסייע לבנין ביהכ"נ וכו' בממונו או בכחותיו, בגופו ובנשמתו. וגם עבודתו הפרטית כוללת הכל, כנ"ל.

ובכל עבודה הנ"ל "המעשה הוא העיקר" (אף שצ"ל כל ג' הענינים דמחשבה, דיבור ומעשה, כמו שנתבאר לעיל בארוכה), כפי שרואים ברובם ככולם של המצוות שעיקרם הוא במעשה דוקא (מלבד מצוות אחדות כמו מצות אהבת ה', אף ד"לית פולחנא כפולחנא דרחימותא") כיון שדוקא מעשה הוא "תחתון שאין תחתון למטה הימנו", ו"נתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים", ועי"ז הופכים את ה"תחתון שאין תחתון למטה הימנו" לענין שלמעלה מכל העליונים, עד למעלה גם מה"עליון שאין עליון למעלה הימנו"!

וע"י עבודה הנ"ל בזמן ומקום הגלות (שאע"פ שנמצאים בביהכ"נ וביהמ"ד ובית מעשים טובים - זהו עדיין מקום הגלות) זוכים לחלוקת הארץ כפשוטו בגאולה השלימה, שאז יתוסף גם השער הי"ג - "שער לוי אחד", ובמיוחד ע"י העבודה באופן פנימי (כמדובר לעיל אודות שיחת הרבי נ"ע בקשר לאופן נגינת ניגון - בנוגע לדרך עבודתו של "פנימי", שמונח בזה לגמרי), שאף שאח"כ הוא עוסק בענינים אחרים - מכל מקום בשעה שעוסק בזה הרי זה בכל כוחו, וממילא "במקום שרצונו של אדם שם הוא נמצא", כמדובר כמ"פ הראי' לזה מדין עירוב תחומין.

וכמדובר לעיל - יש גם לפרסם הוראה זו ד"מאך דאָ ארץ ישראל" לכאן"א מישראל בכל מקום, ותיכף ומיד מתחיל ממוצש"ק, ובהמשך לזה - ביום ראשון וכו'.

ובאים תיכף ומיד יחד עם כל ההחלטות בפועל בנוגע להנ"ל, שיקיימו אותם גם אם ח"ו משיח יתעכב עד אז, וביתר שאת אם יבוא תיכף ומיד ממש, כיון שהקב"ה יודע כבר עכשיו על ההחלטות עוד לפני קיומם בפועל, וממילא יורז את הבאת הגאולה תיכף ומיד ממש, עוד בשבת זו לפני תפילת מנחה וקריה"ת, כיון שאליהו כבר בא מאתמול לב"ד הגדול בטבריא (כמבואר בירושלמי) וכיו"ב, ובישר שהמשיח יבוא בש"ק.

ואז נלך כל בני ישראל, ונמצא בארצנו הקדושה בפשטות ובגשמיות - ש"עתידה . . ארץ ישראל (להיות) ככל העולם כולו", ובירושלים עיה"ק ובביהמ"ק ובקדש הקדשים בגאולה האמיתית והשלימה, ותיכף ומיד ממש.

נזכרים ונעשים

יומן מזמן אמירת השיחה בבית חינו

כ"ק אדמו"ר שליט"א הניף את ידו הק' לכל עבר בחוזק רב ובשמחה רבה ובעוצמה

בשעה 1:35 לערך ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות. לאחר ברכת בופה"ג ניגנו וזָאָל שוין זיין די גאולה", וכ"ק אדמו"ר שליט"א טעם מה"מזונות" וענה "לחיים" לכל עבר, ואח"כ התחיל לעודד בחוזק בידו הימנית הק' והמשיך בידו השמאלית הק', וכן בתנועות סיבוביות. באמצע נתן חתיכת עוגה לילד שארף שי'.

שיחה א' ארכה כ־20 דקות - עד השעה 2:10, ובה הזכיר את הסיפור עם אדמו"ר הצ"צ שאמר לחסיד שרצה לעלות לארץ ישראל: "מאָך דאָ ארץ ישראל" [= עשה כאן ארץ ישראל], וביאר שעבודתו של יהודי בשמירת תורה ומצוות תהי' בבחי' "ארץ ישראל" שהיא מלאה ביהדות ובשלימות.

לקראת סיום השיחה אמר שהכל כבר מוכן לגאולה, ותיכף ומיד "גייט מען צום טיש" [=ניגשים אל השולחן] דסעודת לויתן ושור הבר וכו', וזוכים תיכף ומיד ל"הנה זה בא", "אָז די גאולה אין שוין געקומען" [=שהגאולה כבר באה]. את השיחה סיים באומר: "און מ'גייט אַלע צוזאַמען - און אַוואו גייט מען?!" [=והולכים כולם יחדיו - ולאן הולכים?!] (המילים הנ"ל אמר בקול רם, והמשיך): "אין ארץ הקודש [=לארצה"ק] ולירושלים עיר הקודש ולבית המקדש השלישי ולקדש הקדשים, ותיכף ומיד ממש".

אחרי שיחה זו ניגנו "שישו ושמחו בשמחת הגאולה", וכ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לעודד לצד שמאל ובחוזק, והמשיך ביד ימין. העידודים היו מפעם לפעם, תוך כדי עניית "לחיים" לקהל. באמצע ניגש הרב שניאור זלמן שי' גורארי' לבקש ברכה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו: "בקרוב ממש".

שהגאולה כבר
באה, והולכים
כולם יחדיו - ולאן
הולכים?! לארה"ק
ולירושלים עיר
הקודש ולבית
המקדש השלישי
ולקדש הקדשים

שיחה ב' ארכה כ־20 דקות - עד השעה 2:45 לערך,
ובה המשיך לדבר על הענין ד"מאך דאָ ארץ
ישראל". את השיחה סיים במילים: "הנה זה בא -
משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש".

אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמחה דשמח"ת (א'
הניגונים המושר בכניסתו ויציאתו של כ"ק אדמו"ר
שליט"א מביהכ"נ), וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד
לכל עבר, ובאמצע התחיל להניף את ידו הק' בחוזק
רב לצד ימין, והמשיך לצד שמאל ולכוון העומדים
מאחוריו על בימת ההתוועדות.

שיחה ג' ארכה כ־10 דקות - עד השעה 3:00 לערך. את השיחה סיים באיחול שנזכה
לחלוקת הארץ בפשטות בגאולה, ונמצא באה"ק ובירושלים עיה"ק, בביהמ"ק
ובקדש הקדשים ותיכף ומיד ממש. אחרי שיחה זו אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:
"לחיים", ושתה מהגביע. ניגנו "הוא אלקינו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א ענה
"לחיים" לכל עבר.

שיחה ד' ארכה כ־10 דקות. לאחריה החל בחלוקת 6 קנקני משקה.

מיד אח"כ, בשעה 3:20 לערך, התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את המארש
הצרפתי (שעל המילים "האדרת והאמונה") - ללא המילים (ושלא כרגיל שמנגן
את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל), וכל הקהל הצטרף בהתלהבות רבה. כ"ק
אדמו"ר שליט"א הניף את ידו הק' לכל עבר בחוזק רב ובשמחה רבה ובעוצמה,
וכן עודד בידו הק' בתנועות סיבוביות מלאות, וקצב השירה הלך וגבר.

אח"כ סימן לחזן ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "יהי רצון . . שיבנה ביהמ"ק", וגם
בניגון זה עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א בשמחה רבה. אח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר
שליט"א לנגן "ניעט ניעט ניקאווא", ושוב עודד בשמחה ובחוזק. ככל שלוש
ניגונים אלו עודד בתנועות גדולות וחזקות במיוחד.

לאחר מכן הזכיר כרגיל אודות אמירת ברכה אחרונה. בינתיים ניגנו "שובה ה'",
וכ"ק אדמו"ר שליט"א פתח את הסידור ובירך ברכה אחרונה. אח"כ הסתובב
לימינו ונטל ידיו הק' (מתוך כוס) לתפילת מנחה. ההתוועדות הסתיימה בשעה
3:30 לערך.

(מתוך דברי משיח תנש"א ח"ד, באדיבות "המכון להפצת תורתו של משיח")

להיות

רבנים ומשפיעים מדברים
ומתוועדים על הבכך שבשיחה

לדקלם כמו תוכי?

הרה"ת ישראל יצחק אלמנוב - מנהל רוחני בישיבת תות"ל בית שמש

בדבר מלכות השבועי מבאר אד"ש שכל עבודה, גם כזו שהיא רק אמצעי למטרה שאחריה - צריכה להיעשות בשלימות במחשבה, דיבור ומעשה. ובמה זה מתבטא בעיקר? "וכפי שהוא בעבודת האדם, שדיבור הוא עיקר אבן הבוחן איך הדבר חדור באדם העובד (הכובש), וגם איך הוא פועל בהזולת (הנכבש)" [ההדגשות אינן במקור].

עלינו להתבונן ולנסות להבין זאת יותר. בהשקפה ראשונה, הדיבור הוא חיצוני - אין בו תוכן משל עצמו והוא נועד רק כדי להעביר מסר שכלי או רגשי לזולת, או להניע את הזולת לפעולה. אדם לעצמו לא זקוק בכלל לדיבור - מי שמדבר לעצמו, איננו אדם שפוי... מה שחשוב לאדם עבור עצמו הם בעיקר המחשבה והמעשה [על "הגורל היה מדבר" - כותב אד"ש שעבור הגורל מוכרחים רק למחשבה ומעשה, ולא זקוקים לדיבור].

אם כן - מדוע הדיבור כל כך חשוב, עד כדי כך שזה "עיקר אבן הבוחן" עד כמה זה חדור באדם? הרי כל אחד יכול לדבר ולדקלם כמו תוכי" גם דברים שהוא לא התחבר אליהם... היה מתאים יותר, לכאורה, לומר, שמחשבה וכוונה הם אבן הבוחן, היא הפנימיות של האדם ומה שהוא מונח בו באמת. מדוע "עיקר אבן הבוחן" של 'פנימי' הוא הדיבור?

דווקא כאשר
נתחיל לדבר על
עניני גאולה ומשיח
עם אחרים, גם
אם התחושה
הראשונית היא
ש'זה לא אמיתי' -
הדיבור גופא יפעל
את השינוי הפנימי

יש פתגם חסידי על הפסוק "אבדה האמונה ונכרתה מפיהם" - מדוע "אבדה האמונה"? כי "נכרתה מפיהם"! וכן גם הסבירו חסידים את הפסוק "האמנתי כי אדבר" - מדוע "האמנתי"? דווקא משום ש"אדבר". כלומר, האמונה, אף שהיא מעל השכל, זקוקה לדיבור ובלעדי הדיבור היא איננה. וגם זאת יש להבין: מה החיסרון 'להאמין בלב', או במוח, או מעל השכל, גם בלי לדבר על כך; מדוע זה צריך להתבטא כלפי חוץ בדיבור?

כח הדיבור - להגדיל השכל והמידות

במאמרו הראשון ב'המשך' רנ"ט, מבאר אדמו"ר (הרש"ב) נ"ע את מעלת הדיבור: כשאדם מדבר דבר חכמה, מתווסף בחכמתו באורך, ברוחב ובעומק:

באורך - האדם מצליח 'להוריד' את ההשכלה לדרגות נמוכות יותר, ולהסבירה אפילו לילד קטן (בשנים או בשכל); ברוחב - האדם מצליח להרחיב את השכל ולקשרו לעוד ענינים; ובעומק - הוא מביין את ההשכלה והיא נחקקת אצלו.

לדיבור יש כח לחזק גם את המידות: כשאדם מדבר עם רגש, הוא מעורר אותו יותר. ככלל, בתורת רבותינו נשיאנו אין מביאים 'סגולות', אולם, בנושא זה אדמו"ר (הרש"ב) נ"ע מביא 'סגולה למידת הכעס' מראשית חכמה - לשתוק ולא לדבר, כי כשמדברים בשעת הכעס - הכעס גדל ומתחזק.

ומרובה מידה טובה: אדמו"ר (הרש"ב) נ"ע מביא את ההלכה שבר"ה מותר להתפלל 'שמונה עשרה' בקול, כי "קול מעורר הכוונה". ומבאר, אשר הן אמת שהכוונה וההתבוננות בתפילה חשובה ומוכרחת; אך אמירת אותיות התפילה חשובה עוד יותר, ועדיף לומר את המילים בלי להתבונן לפני כן, מאשר להתבונן בלי לומר את המילים, כי אמירת המילים 'תוליד' כוונה.

שורש הדיבור נעלה ביותר

מבאר אדמו"ר (הרש"ב) נ"ע: הסיבה לכך שהדיבור מוסיף בשכל ובמידות יותר ממה שהם מצד עצמם - זהו מפני ששורש הדיבור הוא בעצמות הנפש - בחינת הכתר שלמעלה מחכמה. לכן יש לו כח חזק מהשכל והמידות, ועל ידו הם מתחזקים ומתגדלים יותר ממה שהם.

בסגנון אחר מופיע ענין זה בתורת הבעש"ט (כש"ט ח"א סי' רד-ב): "כי כשאדם מדבר דיבור טוב, והדיבור הוא החיות של האדם, והחיות הוא ממנו ית', אז הדיבור סלקא לעילא ומתעורר הדיבור העליון ומשפיע עליו יותר חיות מלמעלה".

ועל דרך זה, מביא אד"ש במאמרו 'ולא יכנף עוד מוריך' תשכ"א את תורת אדמוה"ז במאמריו הקצרים "כי כח נמשך בלבושי מחשבה דיבור ומעשה לייפות את הפנימיות, כמו מכוער מאד שהלבושים נאים יפיהו ממש כו' . . ומהיכן כח זה בלבושים, נזכר בספר מבוא שערים ענין עמוק כו'" -

ומדייק בזה אד"ש שלשון אדמוה"ז "ענין עמוק" מורה על כך שהדיבור פועל בעומק נפשו ובפנימיותו של האדם, "שכאשר השוטה מדבר דברי חכמה, הנה גם אם לעת עתה הרי הוא שוטה, ואפילו שוטה גדול - הנה על ידי זה שמדבר דברי חכמה, הרי זה פועל שסוף כל סוף יהי' חכם גדול . . וכל זה הוא מצד המעלה הנפלאה שבענין הלבושים, שבכחם לשנות גם את הפנימיות והמהות כו'".

דיבור על משיח - יפעל 'לחיות משיח'

המורם מכל הנ"ל, שהדיבור משנה את הפנימיות והמהות של האדם - את שכלו, את מידותיו ואת התנהגותו.

כאשר באים לעסוק בענייני גאולה ומשיח, יש השואלים בהשקפה ראשונה, מדוע נחוץ ומוכרח הדיבור בענייני גאולה ומשיח - לכאורה העיקר הוא הלימוד לעצמו (או בחברותא או בעשרה), המחשבה וההתבוננות, 'לחיות עם משיח' בלי לדבר על כך עם כל אחד ובכל עת מצוא -

אולם על פי כל הנ"ל מובן, שאילו נעסוק בענייני גאולה ומשיח רק במחשבה או רק במעשה - הם עלולים להיות רדודים אצלנו. דווקא כאשר נתחיל לדבר על ענייני גאולה ומשיח עם אחרים, גם אם התחושה הראשונית היא ש'זה לא אמיתי' ו'אני לא 'חי' עם הענין מספיק' - הדיבור גופא יפעל את השינוי הפנימי, באורך רוחב ועומק, וזה יהיה "עיקר אבן הבוחן" האם אכן אנו חדורים באמת ובפנימיות בענייני גאולה ומשיח.

אמנם, חובה בסיסית היא שהדיבור יגיע לאחר ה'מחשבה' - לימוד ענייני גאולה ומשיח ומחשבה והתבוננות אודותם - אבל אסור שהמחשבה תישאר בקופסא! היא מוכרחת להגיע לדיבור, ונגם אם זה נשמע שטחי - הדיבור עם כל אחד ובכל עת מצוא על ענייני הגאולה ומלך המשיח - יפעל עלינו ויכניס אותנו למצב אמיתי, 'לעבן מיט משיח' בפנימיות.

ארץ ישראל שבקרנך

הרה"ח שלמה רזנבלט - משפיע בישיבת תורת"ל נתניה

בכמה וכמה מהשיחות של הרבי מלך המשיח מתקופה זו, הרבי מדבר על החידוש בחיבור עליונים ותחתונים בגאולה השלימה, אז החיבור יתבצע בצורה מושלמת כזו עד שלא יהיה שום הבדל בין הדרגא העליונה ביותר לדרגא התחתונה ביותר, הטבע של העולם מצד עצמו יגלה אלוקות.

אולם, בשיחה שלנו הרבי מתעכב על כך שגם מה שמשמש רק כדרך המובילה לחיבור בין עליונים ותחתונים, גם בו צריך לחדור אור ה'. גם ענינים שנעשים בזמן הגלות עוד לפני שנכנסים לגאולה, גם אותם צריכים "לכבוש" ולעשותם "ארץ ישראל". אף שהיעד עוד באופק ואנו עדיין באמצע הדרך.

יתירה מזו מוסיף הרבי, אם האמצעים המובילים ליעד לא יתפקדו כראוי, היעד לא יכבש בשלימות. רק כאשר בכל הדרכים המובילות לגאולה יהי ניכר בגלוי אור ה', גם המטרה - הגאולה השלימה, תוכל להתבצע בשלימותה.

תוקף של קדושה

בבואנו מ"ב תמוז אולי אפשר לתת דוגמא לזה: הרבי מספר שלאחר ביטול גזר הדין של היפך החיים על הרבי הריי"ץ, ואחרי סיום גלותו, כאשר הסכימו לו לצאת מהמדינה ההיא, הרוסים לא רצו לאפשר לרבי הריי"ץ לקחת איתו את הספרים שלו, אך הרבי לא הסכים לצאת עד שיאפשרו לו לקחת את הספרים איתו. בשלב מסוים הסכימו להוציא את הספריה רק לאחר שתעבור צנזורה על מנת לבדוק שאין חומר בלתי חוקי, עד שהגיעה הודעה ממוסקבה שיש להוציא הספרים ללא חקירה ובדיקה.

הרבי שליט"א מבאר שהרבי הריי"ץ פעל זאת ע"י ההחלטה התקיפה לא להתחשב ברצונות המשטר, כך שלא יישאר שום דבר אצל ה'לעומת זה', על דרך ה"רכוש גדול" שיצאו ממצרים ולא השאירו שם שום ניצוץ אלוקי, כך אצל הרבי

גם בשעות
הפנאי, כשיכול
להיות שחסיד
יחשוב לעצמו
'הרי עד עכשיו
למדתי כ"כ הרבה
זמן, עכשיו ניתן
לעשות הפסקה
ולהתאוורר קצת...'
צריכים לדעת
שדוקא את הזמן
הזה הרבי רוצה
שניתן לו

הריי"ץ, כל מה ששייך אליו יצא יחד איתו, בין אם זה מצוה או הכשר מצוה וכו'.

בסיפור הזה רואים בצורה בולטת את הנקודה שמתבארת בשיחה שלנו השבוע, שום דבר לא יכול להישאר מחוץ לענין, אין דבר שאליו האור אלוקי לא מגיע, גם כאשר מדובר במה שהוא כעין הכשר מצווה, ולא ממש ענין של קדושה, של "ארץ ישראל", גם ממנו צריך לעשות "ארץ ישראל".

הרבי מסביר שכך בעבודה שמביאה את הגאולה, שלא רק בענינים של קדושה צריך לעבוד עם כל הכוחות מחשבה דיבור ומעשה, אלא גם כשמתעסקים כעת בזמן הגלות בענינים שאינם מצוה, ומחכים להגיע ל"ארץ ישראל" - לגאולה, גם כאן ההכשר מצוה - הפעולות שעושים כדי להגיע לגאולה, צריכים להיות חדורים בגילוי אור ה'.

במילים פשוטות בנוגע אלינו: בכל דבר ודבר צריך להיות מודגש הענין של הגאולה, ומובן אם כן שבכל פעם שנמצאים יחד עם המשפחה, או עם החברים וכיוצא בזה, צריך להגיד משהו בעניני גאולה ומשיח, וצריך להיות מונח בענין הזה ולדבר על זה, ובשביל לדבר על זה צריך ללמוד על זה, וכשהמחשבה תהי' שקועה בדבר הזה, זה אמור לקחת את כל המציאות שלנו לגמרי.

דוקא הפרטים הקטנים

בשיחה של י"ב תמוז הנ"ל, הרבי אומר שיש אנשים שחושבים 'אני יכול לפעול בעצמי אבל לפעול על ילדי ובפרט הגדולים, איני יכול לומר להם מה לעשות', הרבי מסביר שכל פרט ששייך אלי, אני חייב שהוא יהי' קשור לענין, שכל הניצוצות בפרט ההוא יבואו אל תחליטם.

הנקודה הזו של להחדיר את השליחות בכל פרט, באה לידי ביטוי בכמה ענינים בתורתו של הרבי:

בענין השמחה, הרבי אומר שכשאדם שמח זה מתבטא גם בריקוד ברגלים כיוון שזה חודר עד לרגליים. בענין של הנצחיות של משה רבינו, שאם יש פרט אצל משה שאינו נצחי הרי זה פוגם בכל הענין של הנצחיות של משה. ועד"ז

בשיחה של שמח"ת תשנ"ב, שהרבי אומר שהילדים קרואים 'משיחי', וכשמעיפים עליהם מבט, רואים מיד משיח, ורואים זאת בחינוך המיוחד הניתן להם.

- היות ומישהו יכול לומר אני לומד גאולה ומשיח, ומתכוון לענינים הנעלים, אך מה לילדים שלי ולזה, בא הרבי ומחדש שגם הילדים צריכים להיות חדורים בזה, לי באופן אישי זה הי' ממש חידוש, כיון שבתור ילד לא למדתי בחב"ד ורצייתי לראות עם מה חיים בליובאוויטש, ראיתי שכל הענינים אותם חיים הבחורים והמבוגרים, חודרים גם בילדים הקטנים (על ידי כל הפעילויות של צבאות ה').

גם ענינים
שנעשים בזמן
הגלות עוד לפני
שנכנסים לגאולה,
גם אותם צריכים
"לכבוש" ולעשותם
"ארץ ישראל".
אף שהיעד עוד
באופק ואנו עדיין
באמצע הדרך

על דרך זה בדבר מלכות פרשת קרח שהרבי מדבר על "ביטול אידיאט", שהחסיד לא השאיר את זה רק בלימוד חסידות או בהתוועדות אלא גם כשהוא הלך ברחוב, וכידוע שחסידים תמיד הלכו ורקדו ברחוב ולא התפעלו משום דבר, כיון שתמיד הביטול והדברים הכי נעלים ירדו עד לפרטים הקטנים.

"מאך דא ארץ ישראל"

ובנוגע לפועל, יש ליישם את הענין של "מאך דא ארץ ישראל" בחיי היום יום. גם בשעות הפנאי כשנמצאים בחדר השינה או בשעת האכילה, כשיכול להיות שחסיד יחשוב לעצמו 'הרי עד עכשיו למדתי כ"כ הרבה זמן, עכשיו ניתן לעשות הפסקה ולהתאוורר קצת...!', צריכים לדעת שדוקא את הזמן הזה הרבי רוצה שניתן לו.

וגם כשרוצים להתאוורר זה צריך להיות בצורה המתאימה, לקרוא סיפור על הרבי וכדומה, כל אחד צריך לראות איך הוא כובש את הדברים האישיים שלו וגם אותם הוא נותן לקב"ה.

וגם כשניתן לחשוב סוף סוף עכשיו יש לך גם זמן בשביל עצמך, צריך לדעת שההוכחה לכיבוש הארץ זה דוקא בזמני הפנאי, דוקא במקומות האלו שהם לכאורה אישיים, שם צריך להראות שגם הם שייכים לקב"ה, שם צריך לעשות "מאך דא ארץ ישראל", וזה ההוכחה שכיבוש הארץ היה בשלימות אצלו.

הפנימי מונח ב"חיצוניות הרצון"!!

א

בד"מ ש"פ פינחס תנש"א, מבאר כ"ק אד"ש מה"מ בארוכה את תוכן העבודה ד"עשה כאן ארץ ישראל" בזמננו זה בו אנו נמצאים עתה - 'קרוב ממש לפני הגאולה'.

ביאור הוראה זו מגיע בהקדים ביאור בגדרו של 'פנימי' (שיסודו בנגלה דתורה - גדר 'הכנה', וכביאור הגאון הרוגוטשובי שהכל הוא מכוון ומצוה ע"פ ה'). שהסיבה לכך שהפנימי מונח לגמרי בעבודתו, גם כשהיא הקדמה לדבר אחר, היא מפני: א. שזה מורה על אמת ופנימיות. ב. כיון שדוקא ע"י הקדמה זו ייקלט אצלו אח"כ גם העצם בשלימות, וככל שישקע בהקדמה יוכל אח"כ להרבות בהעמקת והרחבת ההבנה בעצם הענין.

ולאח"ז מוסיף בעומק יותר: שכיון שהכוונה של 'דירה בתחתונים' היא כוונה אחת מה' אחד, שזה מתבצע ע"י כל פרטי עבודת התחתונים, הנה מצד כוונה זו יש 'כח העצמות' בכל דבר, שעושה כל פרט ופרט לענין אמיתי (כולל גם דבר שהוא הכנה לדבר אחר), ולכן גם בו צריכה להיות העבודה בשלימות!

והנה הטעם היא' ("שזה מורה על אמת ופנימיות") בא לבאר כיצד הפנימי עובד את עבודתו העכשווית בשלימות. והטעם היב' בא להדגיש, שגם זה שמתמקד בפרט שהוא רק הקדמה, הוא חלק מההכנה לענין שלאח"ו. ובדוגמא שמביא בסוס"ד מהולכת הדם למזבח, שיש את 'קבלת הדם', יש את 'זריקת הדם', ויש את 'הולכת הדם', שיחד עם זה שהינה עבודה בפני עצמה, הנה כל תפקידה הוא להיות ממוצע בין הקבלה לזריקה.

(1) ראה באריכות בס"ט.

והמורם מכל זה, שהפנימי מונח בענין העכשווי במילואו, רק בגלל שזה מה שיוביל אותו לענין שלאח"ז, ואילו היה יכול לחסוך מלכתחילה את ההכנה לדבר ולהגיע ישר לענין, היה חוסך זאת.

[וכמו"כ בהוראה המבוארת מהשיחה: כבר בזמן הגלות יש להפוך את יומו הפרטי ליום גאולה פרטית ואת מקומו לא"י - לחיות גאולה עוד בתוך זמן הגלות. אף שוודאי שרצונו להיות כבר בגאולה האמיתית והשלימה. ולכאורה גם כאן - אילו היה יכול לחסוך הכנה זו - להתרגל לגאולה - היה עושה זאת מיד.]

וא"כ לכאורה שוב אין זה 'פנימי' המונח באמת בעיסוקו, שכל כולו מונח בענין שעוסק באמת?

ובסגנון אחר: כיצד פנימי יכול להתעסק בעבודה שענינה הכנה לדבר אחר ולהיות מונח בה בשלימות, כשכל ענינה היא להגיע לדבר אחר, שלכאורה זהו כמו "חיצוניות הרצון" שלו, ואי"ז באמת רצונו האמיתי?!

ב

ואולי יש לומר, שבכדי לשלול כל זה מוסיף הביאור ב'עומק יותר'.

ובהקדים: דהנה כ"ק אד"ש מלך המשיח מבאר² בנוגע ל'העלאה מלמטה למעלה' שע"י הקרבנות שהיא על דרך חיצוניות הרצון, על-דרך משל אדם הנוסע לקנות סחורה בשביל הרווח שע"ז. ופנימיות הרצון היא ההמשכה שלאחר מכן ע"י הנסכים.

ובהע' 27 שם מדגיש וזלה"ק: "אבל לא ממש, וי"ל הביאור בזה: כשאדם רוצה לנסוע לאיזה מקום לקנות סחורה - באם הסחורה הייתה נמצאת במקומו, לא הי' נוסע. משא"כ בהנמשל, רצון העליון הוא שההמשכה שע"י נסכים תהי' ע"י העלאה דקרבנות. וזה שההמשכה תהי' דוקא ע"י ההעלאה הוא לפי שכן הוא פנימיות רצון העליון וחפצו האמיתי". עכלה"ק³.

וע"פ חילוק זה' מובן ההבדל בין המושג 'חיצוניות הרצון', ל'הכנה שהיא ע"פ תורה'. שכיון שהכנה זו היא כוונתו ית' כולל כל הפרטים שבה, על כן גם אם

(2) בסה"מ מלוקט ח"ה ע' קפא.

(3) וראה שם בהע' 26 שכל המצות הם פנימיות רצונו ית' וראה עד"ז בסה"מ מלוקט ח"ד ע' רמ, שהמצות הם הכנה לתורה וזה שהם מביאים לתורה, זהו בגלל שנעשים בחיות פנימית אלא שגלוי זה הוא ע"י התורה.

(4) לכאורה עפ"ז אולי יש לבאר מדוע בסה"מ תרס"ו ס"ע לג אינו מסתפק במשל מבעל עסק

הפנימי היה יכול לדלג ולחסוך את ההכנה הזו, בכ"ז לא היה עושה זאת. כיון שכל ענינו הוא לעשות את הרצון העליון - "הכוונה אחת מה' אחד", שבה נמצא 'כח העצמות' שזה עושה גם את ההכנה - לענין אמיתי בפ"ע, ולכן הוא מתעסק בזה בשלימות.

ולפי זה, תוכן גם כן ההוראה מהשיחה בנוגע לגאולה: שרצונו של האדם צריך להיות לפי כוונתו ית'. וכיון שכן עליו להיות מונח ועוסק לגמרי בהכנה - העבודה להפוך את יומו הפרטי ליום גאולה פרטית, ואת מקומו לא"י - כענין בפ"ע (אף שהיא רק הכנה לדבר שלאח"ז - להתרגל לגאולה האמיתית והשלימה), כיון שגם בזה נמצאת כונתו ית' - כח העצמות העושה את עבודה זו לענין אמיתי בפ"ע. ודוקא עי"ז נשלמת תכלית הכוונה בעבודה זו כהכנה המביאה לגאולה האמיתית והשלימה.⁵

ובסגנון אחר: יש את העבודה בתוך הגלות לחיות גאולה ולהציב את עצמו במצב ורגש של גאולה - ע"י הפיכת יומו הפרטי ליום גאולה פרטי. ויש את הגאולה בטהרתה. ועל האדם להתעסק בעבודה דלחיות גאולה בגלות, ולא לנסות לתרגל לעצמו חיים של הגאולה כפי שהיא בטהרתה, כיון שזוהי ג"כ כונתו ית'.

[ועד"ז ממשיך גם כן בסי"ג, שכל אחד מישראל יש לו את עבודתו ושליחותו בעולם שנתן לו הקב"ה והגם שעבודתו הפרטית היא רק חלק קטן מכל העבודה הכללית בכל העולם כולו, עכ"ז עליו להתעסק ב'עשה כאן א"י' במקומו וזמנו הפרטי ודוקא עי"ז לפעול בכל העולם כולו, כיון שבחלק זה נכללים כל שאר חלקי העולם. והיינו שעליו להתמקד בעבודתו האישית, אף שיש עוד עבודה מסביב כיון שהוא צריך להתמקד בעבודה הנדרשת ממנו - לפי כוונתו ית', וביחד עם זה עובד עבודתו הפרטית ביודעו שבה נכללים כל חלקי העולם.]

ויש להוסיף שלכאורה יש לקשר את תוכן כללות המבואר בשיחה כאן (שביחד עם זה שברגע שלאח"ז יוצאים כבר מהגלות והולכים לא"י, צריכה להיות העבודה במקום וזמן זה), עם המבואר בד"מ דש"פ אחו"ק ואמור תנש"א: שביחד עם

הנ"ל ומוסיף משל מאדם הרוצה בית בכדי לשכן שם את עצמו ואת כליו, שאי"ז רצונו האמיתי, אלא רצונו בדירה הוא מפני התענוג העצמי והפנימי שיש לאדם בדירה. כיון שבמשל מבעל עסק באם הסחורה היתה במקומו לא היה נוסע משא"כ במשל מבית שיותר מודגש שגם רצונו החיצוני הוא באותו דבר שבו רצונו הפנימי.

(5) וראה עד"ז בנוגע לבריאית העולם בסה"מ תרמ"ג ע' לה, וכמו"כ בסה"מ מלוטק ח"ו ע' ח ובהע' 51. שכיון שהמכוון - דירה בתחתונים - לא יכול להיות מבלי ההכנה והקדמה לזה - העולמות - על כן גם בהם נמצא המכוון.

הגילוי דאלופו של עולם בגולה, ישנו גם הגילוי הנעלה דהגאולה שאינו בערך לגולה. ויש להאריך עוד בכ"ז ועוד חזון למועד.

הת' שלום שי' טל
קבוצה, 770 בית משיח

האם "עשה כאן א"י" היא עבודה מוכרחת או מיותרת?

בשיחת הדבר מלכות ש"פ פנחס תנש"א מאריך כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לבאר את הענין ש"הגורל היה מדבר". בתחילה מקשה, שלכאורה אין צורך בנס זה? ומבאר, שהצורך בנס הוא להדגיש שגם ענין שלכאורה הוא רק אמצעי והכנה, מקבל חשיבות לעצמה. וסביב זה הוא כל הביאור בשיחה - איך בעבודת האדם בכלל, ובעבודת ההכנה לגאולה בפרט, מקבלת גם ההכנה חשיבות עיקרית.

אמנם, בהערה בתחילת השיחה (הערה 15) מביא את לשון המדרשים לגבי הנס של "הגורל היה מדבר" - "וזה היתה יתרה".

ומכך מוכרח, שזה שהנס "הגורל היה מדבר" הוא מיותר וללא צורך - אין זו רק קס"ד בשיחה, אלא שזוהי האמת (גם למסקנא). וצריך ביאור כיצד זה מתאים למסקנת השיחה - אודות ההכרח שבנס זה, שמבטא שההכנה עצמה היא עיקרית וכו' (כנ"ל)?

בפשטות י"ל, שאדרבה בזה מתבטא עיקר החידוש בשיחה - שדוקא כיון שהנס של "הגורל היה מדבר" הוא מיותר, כלומר: אין בו צורך עבור (המטרה הסופית -) הצלחת הגורל וחלוקת הארץ, לכן דוקא בו מתבטא שנעשה רק כדי שהגורל עצמו יהיה בשלימות, במחשבה דיבור ומעשה [כפי שמבאר בסוס"ח, שהמעשה והמחשבה מוכרחים לצורך הגורל בלאו הכי; ולכן דוקא הדיבור (שאינו מוכרח) הוא אבן הבוחן לכך שהגורל נעשה בשלימות].

אמנם י"ל יתירה מזו, שמזה לומדים עומק חדש בכל מהלך השיחה - שגם לאחר כל הביאור שההכנה עצמה צריכה להיות בשלימות, עדיין גם לפי מסקנא זו נשאר עדיין הענין שההכנה היא מיותרת, "וזה היתה יתרה".

[וכפי שאכן רואים בנוגע לכמה מהדוגמאות שמביא בשיחה:

למשל, בנוגע למסעות בני"י במדבר, ש"המקומות שבאמצע הדרך הוה ג"כ מצוה" (כפי שמביא מהרגצ'ובי) - הרי אליבא דאמת אין הכרח במסעות ומקומות

אלו, שהרי אילו לא חטאו היו נכנסים לארץ במהירות ובדרך קצרה בניסיעתם מהר סיני לקדש ברנע (ואז בפשטות לא היו מתעכבים בכל המסעות שבדרך הארוכה).⁶

וכן בנוגע למה שמביא מהעבודה דהולכת הדם למזבח, שאף שהיא רק מוכרחת ע"פ טבע לצורך הזריקה, היא מקבלת חשיבות וגדר של עבודה ו"מחשבה פוסלת בה" - גם בזה אליבא דאמת אין הכרח בעבודת ההולכה, שהרי "אפשר בלא הילוך - שוחט בצד המזבח וזורק"⁷.

והביאור בזה:

כל מה שמבאר שעבודת ההכנה הופכת להיות מטרה ומקבלת חשיבות לעצמה - הוא רק לאחר שבפועל, בהשגחה פרטית, הקב"ה הציב אותנו במקום ומצב זה של הכנה (כמבואר בסי"ב בשיחה); אבל מלכתחילה - אין מוכרחים וזקוקים אליה, והשאיפה היא להגיע מלכתחילה אל המטרה הסופית (וכפי שהוא, למשל, בדוגמא לעיל מהמסעות: לאחר שהקב"ה קבע את הסדר - אחר החטא - של מ"ב מסעות במשך ארבעים שנה, אז המסעות "הוה ג"כ מצוה"; אבל מלכתחילה היה בודאי עדיף להכנס לארץ מיד].

ועוד יותר: גם כשעושים את עבודת ההכנה בשלימות, "עשה כאן א"י", הרי זה מתוך הידיעה שהיעד האמיתי הוא אכן במטרה הסופית, ועבודה זו היא רק בזמן שבינתיים, ואליבא דאמת היא "היתה יתרה".

וזה מבהיר עוד יותר לגבי כללות העבודה של ההכנה לגאולה וההתרגלות לגאולה המובאת בשיחה: אף שיש לעשותה מתוך שלימות במחדו"מ, ולהיות שקוע בה לגמרי בלי לחשוב על ענין אחר וכו' - הרי כל זה הוא רק לאחר שידועים שבפועל הקב"ה עיכב אותנו בגלות ברגע זה. אבל ביחד עם זה, ישנה ההכרה בכך שאליבא דאמת עבודה זו "היתה יתרה", וצריכה להיות הגאולה האמיתית והשלימה בפשטות.⁸

(6) ראה רש"י דברים א, ב. לקו"ש חל"ד שיחת דברים א. ועוד.

(7) וזכחסי יג, א במשנה (המובא בהערה 25 בשיחה). ואף ששם הוא מדעת ר"ש, המכשיר בהילוך מטעם זה - מובן בפשטות שגם ת"ק אינו חולק על עצם הדין ש"שוחט בצד המזבח וזורק". וכמוזב גם לעיל (ד, א) שמכיון שהולכה "אפשר לבטלה", לכן הוצרכו פסוק מיוחד ללמוד שצ"ל הולכה לשמה, ואי אפשר לעלמה משאר העבודות שאי אפשר לבטלן.

(8) ראה שיחת ש"פ ויגש תשמ"ז ס"י אודות העבודה באופן של קביעות כל עוד נמצאים בגלות אפילו רגע אחד, אע"פ שישנו הכוסף והתשוקה לביהמ"ק השלישי. ושם בסוף הסעיף, שעבודה זו היא חיבור ב' הפכים בכחו של הקב"ה, "נמנע הנמנעות". ע"ש.

וכפי שרואים במפורש בשיחה דשבוע שעבר (ש"פ בלק תנש"א), שמבאר באריכות אודות הצורך ללמוד עניני גאולה ומשיח כדי לחיות עם משיח ולהתעלות למעמד ומצב הגאולה - אבל מסיים ואומר: "ויה"ר והוא העיקר - שלא יצטרכו לדבר ולעורר ע"ד המחשבה וההתבוננות בעניני משיח וגאולה, והלימוד בתורה בעניני משיח וגאולה ובנין ביהמ"ק השלישי, כיון שתיכף ומיד ממש רואים בעיני בשר ש"הנה זה (המלך המשיח) בא". וזהו כנ"ל, שעבודה זו של התבוננות אליבא דאמת "היתה יתרה" לגבי המטרה הסופית - הגאולה בפועל.

ואולי י"ל, שמדוייק הוא גם בלשון אד"ש בתחילת השיחה דידן (ס"א), שאומר שההוראה מחלוקת הארץ שבפרשתנו היא "לכל לראש . . . בנוגע לנחלת וחלוקת ארץ ישראל בפשטות בהגאולה". ורק לאחר מכן ממשיך: "אבל כיון שעומדים אנו עדיין ברגע שלפני הגאולה, מובן שצריכים ללמוד מזה לימוד גם עתה" - והלימוד הוא ההוראה הנ"ל מכל השיחה לעשות את עבודת ההכנה כעת בשלימות, "עשה כאן א"י".

וגם כאן רואים כנ"ל: מלכתחילה הלימוד צריך להיות בנוגע לגאולה בפועל, ורק כיון שבפועל עוד לא באה, ישנה ההוראה של "עשה כאן א"י" (שאליבא דאמת היא "יתרה").

הת' מנחם מענדל הכהן שי' רייכמן
ישיבת תות"ל המרכזית - 770 בית משיח

תגובות

תגובות שנתקבלו במערכת לגלינות קודמים

הטוב די"ז תמוז מתגלה ע"י עבודת האדם?

(גליון ל"ד - פרשת חקת, צריך עיון - ב"ג)

א

בגליון פרשת חוקת, במדור צריך עיון, הקשו לגבי המובא בשיחת ש"פ חוקת תנש"א (ס"א) שהעבודה בזמן הזה היא בעיקר עם המידות, ולכן שייכת בעיקר

לבחי' שביעי; ולעתיד לבוא תהיה העבודה עם המוחין, בחי' עשירי. והוקשה, איך זה מתאים עם המבואר לאורך כל השיחה, שכללות עבודת האדם - ולא רק לעתיד - קשורה עם (ופועלת המשכת) בחי' עשירי.

וענין זה לכאורה יתורץ בפשטות ע"פ מה שכתבתי בגליון הנ"ל, שיש הבדל בין הענין של עבודת האדם שפועלת את העשירי, לבין הגילוי עצמו של עשירי. ע"ש באריכות.

ואם כן, כך בנדוד - שעבודת האדם בזמן הגלות ענינה הוא עשירי מצד שזו מטרתה ופועלתה, אבל בה עצמה מתגלה רק הענין דשביעי; ולע"ל יהיה הגילוי דעשירי. וק"ל.

ב

עוד הקשו שם לגבי המובא בשיחה (ס"ו) ע"ד י"ז בתמוז שהוא בגימטריא טוב, שבוה מרומז שיש בו טוב פנימי (אע"פ שבחיזוניות הוא ענין בלתי רצוי) - "שמוסתר ומתגלה ע"י עבודת האדם". וכתבו שיש לעיין מהי "עבודת האדם" המתגלה את הטוב, שהרי לא מבואר בשיחה ענין זה במפורש.

ובענין זה מצינו ב' ביאורים בשיחות אד"ש - מהי העבודה המביאה לגילוי הטוב הפנימי שבתענית:

(א) שטוב זה מתגלה ע"י כללות העבודה להבאת הגאולה, "מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות". וכמ"ש (למשל) בשיחת ש"פ בלק, י"ז תמוז תשמ"ח (ס"ט): "עבודת כאו"א מישראל לדחות התענית (ע"י גילוי הפנימיות שלו), עד לדחייתו באמת (ביטולו לגמרי), והפיכתו לששון ולשמחה - ע"י ההוספה ביתר שאת וביתר עוז בענינים המיוחדים שממהרים ומזרזים את הגאולה האמיתית והשלימה".

(ב) שטוב זה מתגלה ע"י העבודה המיוחדת דיום התענית עצמו, וכמ"ש בלקו"ש חל"ג שיחת י"ז תמוז (ס"ד): "התענית ענינו הוא (בלשון הכתוב) "יום רצון לה'". היותו "יום רצון" מתגלה ע"י הצום והנהגות התענית שביום זה".

ושם (סו"ה) ממשיך ומבאר בעיקר את העבודה המיוחדת לגילוי הטוב הפנימי ביום התענית שחל בש"ק - ע"י האכילה ושתייה ביום זה: "ביום השבת שחל בו תענית ונדחה - נשאר ענין יום רצון (דהתענית), שהוא לא רק מחמת היום, שגם יום שבת זה הוא יום רצון לה', אלא גם מצד פעולת האדם, כי שלימות העבודה דאכו"ש דיום השבת היא בדוגמת הענין ד"לחיותם ברעב". ע"ש בביאור הענין באריכות.

ולכאורה, בב' אופנים אלו - כללות העבודה להבאת הגאולה, או העבודה המיוחדת דאכילה ושתיה בתענית שחל בש"ק - כשנחפש לאיזה מהם כוונתו בשיחה זו דש"פ חוקת, י"ל:

מחד, יש לכאורה מעלה להסביר שכוונתו לעבודה המיוחדת בצום, אכילה ושתיה דתענית שחל בשבת (הענין הב' הנ"ל) - כיון שעבודה זו אכן נזכרת בהמשך הסעיף, ובלשונו הק': "שהטוב הפנימי (בטו"ב תמוז) נמצא בגלוי כאשר שבעה עשר בתמוז חל ביום השבת . . שאז . . מצוה "לענגו בעונג אכילה ושתיה", ענינו של שבת הוא עונג, במילא ה"ז דוחה את התענית". ואם כן, יוצא שאכן מדבר במפורש על העבודה המגלה את הטוב, ולא רק סומך על המבואר במ"א (ואזי מתורצת הקושיא במדור צ"ע).

ולאידך, קשה להסביר שבקטע הראשון בסעיף (שבו מדבר על הטוב המתגלה ע"י עבודת האדם) מתייחס לעבודה המיוחדת דאכו"ש בתענית בש"ק, כי בקטע זה בסעיף עוסק בביאור הטוב הפנימי שבתענית בכלל, בכל קביעות, ורק בהמשך מתייחס למיוחד דוקא בקביעות זו שחל בשבת.

ולכן, יתאים יותר לומר שמדבר אודות העבודה הכללית דגילוי הטוב הפנימי, בעבודתנו להבאת הגאולה.

ואם יוקשה שא"כ אינו מבאר במפורש מהי העבודה המגלה את הטוב - אולי י"ל שלביאור זה אין צורך לפרש מהי העבודה המיוחדת, כי כאשר מדבר על כללות העבודה המביאה את הגאולה (ולא על עבודה מסויימת בפני עצמה), הרי זה נכלל במילים "עבודת האדם" ללא צורך בפירוש נוסף.

הת' מאיר שי' נוטיק

שליח בישי"ק תורת אמת - ירושלים עיה"ק ת"ו

שבת - 'מקדשא וקיימא' או ע"י ישראל?

(גליון ל"ה - פרשת בלק, מדור 'להעיר')

בגליונכם האחרון הקשה הת' ע.ג. על המבואר בד"מ קרח ששבת "מקדשא וקיימא" מצד למעלה. ולאידך בלקו"ש ח"ח" מבאר בארוכה שקביעות השבת תלויה בישראל.

מראי מקומות

מקורות נבחרים להרחבת העיון
בנקודות שנתבארו בשדה

חשיבות בפ"ע. ובלקו"ש חל"ה ע' 61 שחינוך הוא הכנה לקיום המצוות, ולכן יש בו חשיבות בפ"ע. ובלקו"ש חי"ז ע' 187 ואילך בענין מכשירי מצוה, בקשר עם זדונות געשו לו כזכויות. וכמו"כ שם ע' 235. ועד"ז בענין דירה בתחתונים ראה בלקו"ש חי"ו ע' 21 הע' 61 שהעולמות העליונים הם הכנה אל התכלית, ובסה"מ תרמ"ג ע' לח שכיון שאי אפשר לומר שהמכוון הוא עוה"ז, ללא העולמות העליונים, א"כ גם בהם המכוון, ולהעיר מאגה"ק ס"כ. ובלקו"ש חכ"ט ע' 496 בנוגע לסוכה. וראה גם בלקו"ש חכ"ג ע' 143 בגדר מטפחת של ס"ת, וש"ג. ובלקו"ש חכ"ט ע' 145 אודות נתינת סל הביכורים.

- **בס"ה:** כיבוש הארץ בפנימיות הענינים. ראה עוד כו"כ ביאורים בזה בלקו"ש ח"ל ע' 251. לקו"ש חי"י ע' 1 ואילך. לקו"ש ח"כ ע' 1 ואילך.
- **בס"ז:** פנימי מונח לגמרי בכל דבר שעושה. ראה גם (בנוסף להנסמן בהע' 42-43, והמבואר בריבוי

• **בס"א:** מאך דא ארץ ישראל. ראה (בנוסף להמקור בנגלה לתשובה זו, הנסמן בהע' 51) בשיחת יום שמח"ת תשט"ו (שיחוק"ק ע' נז) - שמבאר תשובת הצ"צ לחסיד, שהחיסרון אינו בהמקום, אלא בו - בלבושים שלו. וראה גם אג"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א ח"ט ע' קס. ובלקו"ש ח"ל ע' 252 הערה 35 מבאר בעומק יותר הפתגם שהכונה בזה לא רק לברר את הניצוצות שבחור"ל מא"י, אלא את מקום חור"ל עצמו, שזה נפעל רק ע"י מאך דא. ובלקו"ש חי"י ע' 3 מבאר שהכוונה לעשות את א"י כאן לא רק ברוחניות אלא גם את הארציות של חור"ל גופא.

- **בס"ד:** בקדושה גם ענין שהוא רק הכנה מקבל חשיבות לעצמו. ענין זה נתבאר בתורת כ"ק אד"ש מה"מ בקשר עם כו"כ סוגיות, וכדלקמן:

ראה (בנוסף להנסמן בהע' 21, ובהע' 45) בהנסמן בלקו"ש חי"ד ע' 118. ובלקו"ש שם ע' 37 שלימוד תורה אצל נשים חשיב לימוד בפ"ע, כי גם להכנה

• בסי"ג: יכול אדם לחשוב כיצד היה אילו היה הוא נמצא במק"א. לקמן כו"כ שיחות המבארות את ההתמקדות של כאו"א בשליחותו הפרטית, ועי"ז תתוּסַף הבנה במושג "פנימי":

בשיחות ש"פ חיי שרה תשמ"ז (סה"ש ח"א ע' 86 ובע' 97) מבאר שצריך להתרכז רק בתפקיד שהטיל עליו המשלח להאיר את מקומו באור תומ"צ, אף שע"ז (כמסוכב ותוצאה) הוא מקרב את משיח וכו'. וראה עוד שם שיחת ש"פ וישלח (ע' 124) ובהשלמות לשיחה זו (התועדויות ח"א ע' 603) שכל שליח צריך להיות מונח בשליחותו הפרטית, ואזי באה תומ"י הגאולה הכללית; ושכל שליח צריך להתעסק במילוי שליחותו במקומו הוא, מבלי להתבלבל ולהגרר לעיסוקים בענינים נוספים, ולשקו"ט במחלוקת שנוצרה בין ארגונים שונים. ובשיחת כ"ז מרחשון תשמ"ט (סה"ש ח"א ע' 68 ואילך) מבאר כיצד שליחותו הפרטית של כל שליח במקומו הוא, היא ענין "עולמי". ובשיחת ש"פ חיי שרה תשי"ג (סה"ש ח"א ע' 138) שיש להוריד את המטרה האחת לפי שליחותו ומקומו של כ"א. ובאריכות בשיחת י"ב תמוז תשל"א (שיחור"ק ח"ב ע' 335 ואילך) הוראה לכל מנהיג בישראל שביחוד עם הקאך בנוגע לכלל ישראל צריך לא לשכוח בנוגע לר' ישראל (הפרטי).

ובאריכות בשיחות כ"ק אדמו"ר הרי"צ) בלקו"ש ח"ט ע' 246 בביאור החילוק בין פנימיות לחיצונית. ובשיחת אחש"פ תשכ"ג (שיחור"ק ע' 263 ואילך) שצריכה להיות הנהגה פנימית גם במדריגות עליונות בעבודת ה'. שיחת י"א שבט תשכ"ד (שיחור"ק ע' 169) שצריך לעבוד בכל ג' הקוין תורה עבודה וגמ"ח כעיקר כפ"ע, ובאופן פנימי. וראה גם שיחת שמח"ת תשכ"ו (שיחור"ק ע' 44) שיש מי שבפנים אך מסתכל בחוץ. ובשיחת ש"פ בא תשל"ג (שיחור"ק ח"א ע' 260) ההוראה מפרשת בא - לבוא ולהיכנס לענין. ולהעיר משיחת ש"פ בשלח תשמ"ב (התועדויות ח"ב ע' 838) אודות דרישת המלמד מתלמידו שבעת הלימוד יהי מונח רק בלימוד.

• בס"ט"י: צריכה להיות עבודתו כאן בשלימות, וביחד עם זה עי"ז מתרגל לגאולה. ראה גם בהמבואר בס' שערי עיונים בד"א ח"ב 'קונטרס הכנה' ע' קפא-קפה.

• בס"י: תוכן העבודה ד"עשה כאן ארץ ישראל" הוא בפרט בבתי כנסיות. ראה לקו"ש ח"ל"ו ע' 123 בביאור הציווי "ועשו לי מקדש", ובהערה 49 שם שהעיקר בזה הוא בבית רבינו שבבבל, וש"נ.

סעיף א

פתיחה ושאלה: למה "עשה כאן ארץ ישראל"?

ההוראה מפרשתנו לרגעים אלו, שהיא "עשה כאן ארץ ישראל", מעוררת תמיהה: מכיון שהתכלית היא לצאת מ"כאן" ולהגיע ל"ארץ ישראל" שבגאולה, מהי התכלית בעשיית ארץ ישראל "כאן" (ס"א)?

סעיף ב

ביאור בנגלה: "הגורל היה מדבר", אמצעי שנעשה מטרה

כדי להבין זאת מקדים ומסביר את הצורך בנס שבפרשתנו, ש"הגורל היה מדבר" (ס"ב) - שמטרתו שכל פרטי חלוקת הארץ (כולל ההוכחה לאמיתיות הגורל) ייעשו ע"י הגורל, "אך בגורל" (ס"ג) - שלכאורה, מה התכלית וההדגשה שהכל ייעשה ע"י הגורל עצמו, הרי הוא אינו אלא אמצעי לחלוקת הארץ, ולא מטרה בפני עצמה! אלא הענין הוא: בקדושה, גם דבר שהוא לכאורה רק אמצעי - מקבל חשיבות ומטרה כשלעצמה (ס"ד).

סעיף ג

ביאור בפנימיות: "פנימי", גם הכנה נעשית בשלימות

ממשיך ומעמיק בביאור בפנימיות הענינים, מדוע מוכרח שכל דבר שבקדושה עם כל פרטיו, כולל אלו שהם רק "אמצעי" - הכל ייעשה בשלימות המלאה. תכלית הכוונה היא שהעולם כולו ייעשה דירה לה' - בכל פרט שבעולם (הנכבש) יתגלה הקב"ה עם כל פרטי הגילויים שלו (הכובש) (ס"ה).

וההכנה לזה היא כשכך גם בעבודת היהודי: הוא שקוע בעבודתו בתורה ומצוות בשלימות, בכל פרטי כוחותיו, במחשבה דיבור ומעשה (ס"ו). ושלימות זו מתבטאת

בנקודה

היעד שלנו, הוא הגאולה האמיתית והשלימה - שבה הכל יושלם ויהיה דירה לה', שיתגלה בשלימות בכל עצמותו. כדי להגיע לשם, צריכה העבודה שלנו כעת להיעשות בשלימות.

ומהי שלימות? (א) עבודה בכל הכוחות, במחשבה דיבור ומעשה. (ב) עבודה מושלמת בכל הפרטים, גם באלו שנחשבים רק הכנה ואמצעי; וזוה גופא - השלימות היא כשמתייחסים אליהם לא כאל הכנה ואמצעי, אלא מגלים בהם את המטרה. לא רק לעבוד בשלימות בגלות, אלא לגלות בה את הגאולה - על ידי העבודה 'להתרגל לגאולה'.

בכך שגם ענין שהוא הכנה לענין אחר, נעשה בשלימות במחדו"מ (ס"ז).

וזה מתבטא גם בנס ש"הגורל היה מדבר" [כפי שהקשה בס"ב]: גם ענין שהוא רק אמצעי לחלוקת הארץ מקבל חשיבות ונעשה בשלימות, במחשבה דיבור (ואדרבה - השלימות מתבטאת דוקא בדיבור) ומעשה (ס"ח).

משלים את הביאור, ומסביר את הטעם שגם הכנה צריכה להיעשות בשלימות: (א) כדי לחיות באמת ובפנימיות עם העבודה העכשווית. (ב) דוקא כך אפשר להכנס בשלימות לעבודה העתידית (ס"ט).

סעיף י"ט

למעשה: להתרגל לגאולה

וכל זה מסביר את תוכן ההוראה "עשה כאן ארץ ישראל" [כפי שהקשה בס"א]: זה שבהשגחה פרטית נמצאים בגלות, אומר ש(א) עלינו לחיות בשלימות עם העבודה הנדרשת כעת ולגלות כאן את הגאולה

[כענין הא' דלעיל ס"ט]; (ב) דוקא כך נתרגל לגאולה [כענין הב' דלעיל ס"ט] (ס"י).

[מקשר זאת לשם החודש "מנחם אב" - החודש שמגלה בירידה ובגלות גופא (אב) את הגאולה (מנחם) (ס"יא)].

מכיון שההוראה "עשה כאן ארץ ישראל" שייכת לכל אחד ואחת מישראל (ס"יב) - לכן נדרש מיהודי לא לחשוב על עבודות אחרות ומקומות אחרים, על גאולת העולם כולו; אלא להתמסר בגילוי הגאולה בעבודתו וחלקו שלו בעולם, להתרגל לגאולה בעבודתו הפרטית, ודוקא זה מה שיביא גאולה כללית (ס"יג). והוראה זו יש לפרסם בכל מקום בדיבור ובחיות (ס"יד).

מוסיף הוראה על עריכת סיומי מסכת בתשעת הימים; ויהי רצון שניכנס תיכף ומיד ממש מתוך ריקוד להגאולה (ס"טו).

צריך עיון

נקודות לעיון והתבוננות בשיחה השבועית

שבין הדוגמאות משתנה מהו ה"עיקר" ומהי ה"הכנה" - שלפעמים ה"עיקר" הוא הדבר הנעלה והעליון יותר (כמו בדוגמאות ה' ו'), ולפעמים ה"עיקר" הוא הדבר התחתון יותר (כמו בדוגמאות ז' ח').

ב. בס"ו: מבאר ששלימות קיום המצוות הוא ע"י עשיית כל מצוה במחשבה דיבור ומעשה, ומוסיף: "וכפי שהוא בנוגע למצוות אהבת ה' בקריאת שמע... שצ"ל "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" ומזה לומדים ונמשך בנוגע לכל עניני העבודה ("פולחנא"), שצ"ל בשלימות בכל כחו - במחשבה דיבור ומעשה".

ויש לעיין, מהו הלימוד מק"ש: הלא ג' הדרגות "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", הינם ג' דרגות באהבת ה', ואינם קשורות ל"מחשבה דיבור ומעשה"?

ג. שם: ממשיך לדבר אודות קיום כל מצוה במחשבה דיבור ומעשה, ומוסיף (במוסגר): "אפילו בצדיק (ובינוני) שמבחינן בהחילוק בין מצוות שבמחשבה שבדיבור ושבמעשה, ועאכו"כ באנשים פשוטים, שאינם מבחינים כ"כ בהחילוק". ויש לעיין קצת, מדוע בכדי "להבחין

א. בכללות השיחה: הנקודה המרכזית של השיחה היא - הצורך להיות מונח בעניין העכשוי, אף אם נראה שהוא לא כ"כ חשוב והעניין שיבוא בזכותו הוא עיקר הכוונה. לצורך הסברת הנקודה מביא כ"ק אד"ש מלך המשיח הרבה דוגמאות לאורך כל השיחה, והן:

א. הראשון והעיקרי, כמובן - הגורל שהי' מדבר, שהוא אמצעי ביחס לחלוקת הארץ (ס"ב ואילך). ב. מסעות בניי במדבר, ביחס להגעה לא"י (ס"ד). ג. הולכת הדם למזבח, ביחס לזריקה (שם). ד. כוונת המצווה, ביחס למעשה המצווה (ס"ו). ה. הניגון שלפני מאמר ביחס למאמר, ופתגם אדנ"ע (ס"ז). ו. החינוך ביחס לחיוב במצוות (ס"ח). ז. מחשבה ודיבור ביחס למעשה (שם). ח. העולמות העליונים ביחס (דירה ב)תחתונים (שם). ט. המצוות בזמן הזה שהם בגדר ציונים ביחס למצוות לעתיד (ט"ט). י. העבודה בחלק פרטי בעולם ביחס לכללות העולם (ס"ג).

ויש לעיין רבות בכא"א מדוגמאות אלו, מהי ההוספה והחידוש שבה, ומדוע מובאת במקום זה בשיחה. גם יש לעיין,

שמגיעים לעצם הדבר עוברים קודם הכנה והקדמה . . בכדי שהאדם והעולם יתרגל לזה . . לכן גם ההכנה והקדמה עצמה נוגעת לקליטת עצם הענין בפנימיות". וממשיך לבאר "בעומק יותר": שהיות שהכוונה של 'דירה בתחתונים' היא כוונה אחת, שמתבצעת ע"י ריבוי פרטים "הרי מצד כוונה זו בעצמותו ית', ישנו בכל דבר בעולם . . כח הא"ס, כח העצמות שבדבר, שעושה את הדבר עצמו לענין אמיתי".

והנה בסעיף י' כאשר מבאר מהי ההוראה לפועל של "עשה כאן ארץ ישראל", ברגע האחרון בגלות (ובהמשך הביאור בסי"ג), מבאר שהעבודה כעת היא בכדי "להתרגל" לגאולה. ולכאורה מדוע אינו מזכיר כלל עבודה ע"ד מה שנתבאר "בעומק יותר" – להבין שכל פרט בבריאה יש בו "כוונת העצמות", ומצד זה יש בו חשיבות לעצמו?

בין מחשבה הקשורה למחשבה דוקא או למעשה וכיו"ב, צריך להיות בדרגת צדיק או בינוני, לכאורה מספיק לצורך זה שכל ישר בלבד !?

ד. בס"ט: 'לאחרי שמביא בסעיף ז' את הסיפור אודות הרבי נ"ע והפתגם אודות 'פנימי', מבאר בס"ח את הטעם לכך ש"הגורל היה מדבר", ולאחרי זה בס"ט חוזר לבאר את פתגם הרבי נ"ע "מדוע 'פנימי' מונח לגמרי בכל עבודה שהוא עושה".

ויש לעיין, מדוע דוחה את הביאור בפתגם הרבי נ"ע, לאחרי הביאור אודות "הגורל היה מדבר". לכאורה מתאים קודם לסיים לבאר את ענינו של 'פנימי', ולאחרי זה ולפי זה לבאר מדוע "הגורל היה מדבר".

ה. בס"ט: 'מוסיף לבאר מדוע 'פנימי' מונח לגמרי בדבר שעושה עכשיו: "שכיון שהקב"ה קבע את טבע הדברים שלפני

להעיר • המושך מעמי 21

והנה, הקושיא הזו שואל כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח שם בשיחה במפורש, ומבאר (בקצרה) ש"שבת) מיקדשא וקיימא" זה הולך רק על קדושת השבת. עיי"ש.

וראה גם בלקו"ש¹⁰ שמביא לחלק ב' ענינים בשבת: א. "מיקדשא וקיימא" - אתעדל"ת שקודם לאתעדל"ת (ועל זה נאמר "ושמרו" . . את השבת", ששבת קיימת מצד למעלה וצריך רק לשמור אותה). ב. ושבת כפי שנמשך ע"י עבודה מצד המטה - "לעשות את השבת".

הת' מנחם מענדל שי' תמרין
שליח בישי"ק חח"ל צפת עיה"ק ת"ו

(10) ח"ג ע' 975, ובהע' 8.

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

הרה"ח הרב ירחמיאל שי' וזוגתו מ' חנה תחיל' וב"ב:
חי' מושקא, דבורה לאה, שיינא, מנחם מענדל,
חוה רבקה, דוד, שיינדל גיטל, מנוחה סימא,
צבי הירש, יקותיאל דובער שיחיו

בעלינאָו

שלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ס. פאולו - ברזיל

נתרם ע"י הרה"ת ר' שמואל וזוגתו מרת שטערנא שרה שיחיו

שפריצער

לעילוי נשמת

הרה"ח בועז ב"ר יעקב אריה ע"ה קלי
סמנכ"ל מוסדות חינוך חב"ד בחיפה והקריות,
ויו"ר מטה 'שבע מצוות בני נח'
שיזכה לעליית הנשמה, בירידתה לגוף גשמי
בקיום היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר",
בהתגלות כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח,
בגאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד ממש!

